

УДК 658.15:005.334](477)

Камінський Л.-Р. Ю.,

студент 5 курсу магістерського напрямку

«Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу»

Науковий керівник - Романишин В.О.,

к. е. н., доцент кафедри корпоративних фінансів та контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Сучасні тенденції антикризового управління фінансами вітчизняних підприємств

Сьогоднішній рівень нестабільності та незбалансованості економічного розвитку та зростання внутрішніх та зовнішніх загроз, що викликають дестабілізацію фінансового стану підприємства, вимагають від менеджменту вітчизняних підприємств впровадження екстрених заходів, спрямованих на недопущення кризи або вихід з неї. Адже низька ефективність, відсутність дієвих стимулів підприємницької діяльності, значні структурні диспропорції, інфляційні катаклізми, низький рівень конкурентоспроможності вітчизняних товарів на зовнішньому та внутрішньому ринках призводять до критичної фінансової ситуації на вітчизняних підприємства, а це засвідчує неможливість їх існування без належної системи управління і в першу чергу антикризового. Тому, реалізація сучасної концепції антикризового управління залишається досить актуальною.

Антикризове фінансове управління підприємством — це частина загальної фінансової стратегії підприємства та комплекс взаємозумовлених і взаємопов'язаних складових управлінського процесу, спрямованих на запобігання, попередження та подолання фінансових криз або усунення їх негативних наслідків для підприємства за допомогою використання всього потенціалу управління фінансовим підрозділом підприємства [1].

Важливою передумовою застосування правильних антикризових заходів є ідентифікація глибини фінансової кризи. Розрізняють три фази кризи, а саме:

1) фаза, яка безпосередньо не загрожує функціонуванню підприємства (за умови переведення його на режим антикризового управління); 2) фаза, яка загрожує подальшому існуванню підприємства і потребує негайного проведення фінансової санації; 3) кризовий стан, який не сумісний з існуванням підприємства і призводить до його ліквідації. Своєчасна ідентифікація фази фінансової кризи є необхідною передумовою правильної та своєчасної реакції на неї [2].

Основною метою антикризового фінансового управління є швидке відновлення платоспроможності та фінансової стійкості підприємства, що допоможе запобігти банкрутству. Для цього на підприємстві розробляють політику антикризового фінансового управління, реалізація якої передбачає: періодичне дослідження фінансового стану для завчасного виявлення ознак розвитку кризи; визначення масштабів кризового стану підприємства; дослідження основних факторів, що зумовили розвиток кризи; підбір основних механізмів антикризового фінансового управління підприємством за зростання ймовірності банкрутства; запровадження внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства; вибір ефективних форм санації; фінансове забезпечення ліквідаційних процедур за умови банкрутства підприємства.

Головну роль у системі антикризового управління відіграють внутрішні механізми фінансової стабілізації, досягнення якої передбачає такі етапи: усунення неплатоспроможності; відновлення фінансової стійкості; розроблення адекватної фінансової стратегії для прискорення економічного зростання [3].

Найдієвішими механізмами з практичного погляду є:

- оптимізація асортиментного портфеля шляхом вилучення збиткової продукції;

- удосконалення організаційної структури через реорганізацію або ліквідацію нерентабельних підрозділів;
- розроблення і впровадження програми скорочення витрат;
- підвищення ефективності управління активами підприємства.

Якщо використання внутрішніх механізмів фінансової стабілізації не дало бажаного ефекту, а результати діагностики фінансового стану підприємства вказують на відсутність можливостей подолати кризу власними силами, постає питання про його санацію або ліквідацію.

До санаційних заходів слід віднести консервацію, оренду та розпродаж основних засобів, що не використовуються, заміну короткострокових боргових зобов'язань на довгострокові, передачу об'єктів соціальної сфери до муніципальної власності тощо. Заходами щодо відновлення платоспроможності підприємства можуть бути: реструктуризація підприємства; перепрофілювання підприємства; відстрочка або розстрочка платежів та списання частини боргів за договором; реструктуризація активів боржника; продаж частини майна боржника; звільнення працівників, які не можуть бути задіяні в процесі реалізації плану санації.

Ще одним сучасним методом, що дає можливість швидко покращити показники діяльності підприємства, є даунсайзинг, який характеризує можливості підприємства адаптуватися до умов внутрішнього та зовнішнього середовища шляхом зменшення виробничих потужностей та чисельності персоналу підприємства відповідно до реального попиту та ринкових можливостей. До дієвих методів також варто віднести реструктуризацію – здійснення організаційно-економічних, правових, виробничо-технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форм господарювання, які можуть забезпечити підприємству фінансове оздоровлення та збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції.

Отже, робимо висновок, що в сучасних умовах, пріоритетом для менеджменту вітчизняних підприємств є діагностика і контроль, що

дозволяють виявляти ознаки кризових тенденцій на ранніх етапах розвитку і впроваджувати відповідні антикризові заходи для їх нейтралізації. Успіх стратегії антикризового управління залежить від ефективності створеної системи, яка б дозволяла керівництву фірми одержувати можливість кількісного та якісного аналізу загроз, які виникають і можуть зумовити настання кризового стану. Впровадження антикризового управління в практику господарювання вітчизняних підприємств є необхідним детермінантом виходу їх з кризи. Фінансовий стан більшості українських підприємств свідчить про актуальність впровадження антикризового управління, зокрема проведення санації і реструктуризації підприємств.

Список використаних джерел:

1. Фінансовий менеджмент [текст] навч.пос. / За заг. ред. І.О. Школьник, В.М. Кремень [І.О. Школьник, В.М. Кремень, С.М. Козьменко та ін.]. — К.: «Центр учбової літератури», 2015. — 488 с.
2. Данілов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / Данілов О.Д., Паєнтко І. В. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 256 с.
3. Винокурова О.І. Роль бізнес-планування в антикризовому управлінні підприємств / О.І. Винокурова // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. — К.: НАСОА, 2014. — № 3(42). — С. 54–61

УДК 336.1 658.153

Ковальова В. В.,

студент 6 курсу, факультету «Фінансів»

Науковий керівник - Ушеренко С.В.,

к. е. н., доцент кафедри корпоративних фінансів та контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Проблеми управління грошовими коштами підприємства в сучасних умовах

Однією із проблем, що виникають перед підприємствами в сучасних умовах, є відновлення і збереження динаміки циклів операційної,